08. පොළොන්නරුව ඇතුලු නගරයේ ජල කළමනාකරණය

එම්. පී. එන්. එන්. ජයසිංහ

හැඳින්වීම

ලෝකයේ ජීවය රඳාපවතින සාධක අතුරින් සුවිශේෂී සාධකයක් වන්නේ ජලයයි. සමස්ත ජෛව පද්ධතියේ ම ක්‍රියාකාරීත්වය රඳාපවතින්නේ ජලය මතයි. එබැවින් අතීතයේ පටන්ම මානවයා ජලයෙහි ඇති මේ සා වූ සුවිශේෂී වටිනාකම හැඳිනගත් අතර ලෝකයේ ශිෂ්ටාචාර ජල මූලාශ්‍ර පදනම් කරගනිමින් බිහිවීම ම ඊට කදිම නිදසුනකි. එබැවින් ඔවුන් එදා සිටම ජලය නිසිලෙස කළමනාකරණය කරමින් පරිහරණය කිරීමට උත්සාහ කළ අතර ඒ සඳහා විවිධ වූ ශිල්ප ක්‍රම අත්හදා බලන්නට විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වාරි කර්මාන්තය ලොවට දායාද විය.

එකී ලෙස ජලය විශිෂ්ඨව කළමනාකරණය කරගනිමින් කෘෂිකර්මාන්තයත් අනෙකුත් ජලය පදනම් කරගනිමින් සිදුකරන කාර්යයනුත් පහසු කරගත් විශිෂ්ඨ වාරි කර්මාන්තයක් උරුම ජාතියක් ලෙස අපව හැඳින්විය හැකිය. අහසින් වැටෙන හෝ පොළොවෙන් උනන එකඳු ජල බිඳක් හෝ ප්‍රයෝජනයට නොගෙන මුහුද කරා යාමට ඉඩ නොදී ලෝකෝපකාරයෙන් කළමනාකරණය කිරීමට පැරැන්නන් සමත් විය. රජරට ශිෂ්ටාචාරය මෙකී වූ ජල කළමනාකරණයේ කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස හැඳින්විම වරදක් නැත. අතීත රජ දරුවන්ගේ ජල කළමනාකරණ ඥානයේ විශිෂ්ඨත්වය තවමත් ඉතිරිව ඇති වැව්, අමුණු, ඇළ, වේළි, පොකුණු නිහඬ සාක්ෂි කරුවන් ලෙස ලොවට විදහා දක්වයි. කෘෂි කර්මාන්තය සඳහාම පමණක් නොව සනීපාරක්ෂක කටයුතු ඇතුලු වෙනත් දෛනික අවශ්‍යතා සඳහා මෙන්ම අලංකරණය සඳහා ද අතීත වැසියන් මනාව ජල සම්පත කළමනාකරණය කර ගත්හ.

රජරට ශිෂ්ටාචාරයේ අවසාන පාලන මධ්‍යස්ථානය වූයේ පොළොන්නරු රාජධානිය යි. 1070 දී පමණ චෝල ආක්‍රමණිකයන් පළවා හැරීමෙන් පසු පළමුවෙන්ම විජයබාහු රජු විසින් පොළොන්නරුව තම අගනුවර ලෙස තෝරාගනු ලැබීය. විජයබාහු රජුගෙන් පටන්ගෙන පොළොන්නරුවෙහි බිහිවූ රජවරු ජල කළමනාකරණ විෂයෙහි දක්වූ විශිෂ්ඨත්වය වර්ථමානයේ දී හමුවන පුරාවිද්‍යා සාධකයන් අධ්‍යනයේ දී මොනවට වටහාගත හැකිය. ඒ අනුව පොළොන්නරුව ඇතුලු නගරයෙහි ජල කළමනාකරණය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරමින් ඉදිරිපත් කළ විස්තරයක් මෙහි අන්තර්ගත වෙයි.

ක්‍රමවේදය

මෙහි දී පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස සාහිත්‍ය හා පර්යේෂණ ග්‍රන්ථ විමර්ෂණය, ඡායාරූප අධ්‍යයනය සහ ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණය යොදා ගන්නා ලදි. ප්‍රථමයෙන්ම සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථ අධ්‍යයනය කර ගනිමින් පොළොන්නරුව ඇතුලු නගරය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගත් අතර පර්යේෂණ ග්‍රන්ථ ආධාරයෙන් එහි ජල කළමනාකරණය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදි. ඉන්පසු ඡායාරූප අධ්‍යයනය කරමින් සහ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයක යෙදෙමින් තවදුරටත් කරුණු අවබෝධ කරගනිමින් අධ්‍යයනය කරනු ලැබීය. ඒ අනුව පැරණි පොළොන්නරු ඇතුලු නගරයෙහි ජල කළමනාකරණය අධ්‍යයනය මෙහි අරමුණ විය.

විමර්ශනය

මේ අනුව පොළොන්නරුව පැරණි නගරය, ඇතුලු නගරය සහ පිටත නගරය ලෙස ප්‍රධාන කොටස් දෙකකින් යුක්තය. අප අද විමර්ශනයට භාජනය කරනු ලබන ඇතුලු නගර කොටස රාජ මාලිගා, රාජ සභා හා රාජකීයන් මෙන්ම උසස් රාජ නිලධාරීන්ගේ ස්ථිර වාස භූමි

සඳහා වෙන් වූ කොටස ලෙස වර්තමානයේ නටබුන් අධ්‍යයනයේ දී පැහැදිලි වෙයි. එසේම මෙම පුරාවිද්‍යා ගවේෂණයන්වලින් තහවුරු කර ඇති ආකාරයට මෙම ඇතුලු නගර කොටස අක්කර 25ක භූමි භාගයක් පුරා පැතිරී ඇති අතර ඒ වටා ආරක්ෂිත ප්‍රාකාරයක් සහ දිය අගලක් ද තිබී ඇත. පොළොන්නරුව පෞරාණික නගරයෙහි නගර සැලැස්ම දෙස බැලීමේ දී මෙම ඇතුලු නගරය උස්ම භූමි ප්‍රදේශයෙහි පිහිටා ඇති බව දැකගත හැකිය. මෙම ඇතුලු නගර ප්‍රදේශය තුළ අපට මහා විජයබාහු රජුගේත්, පරාක්‍රමබාහු රජුගේත් මාලිගා, බිසෝ මාලිගා, රාජකීය උද්‍යාන, දළදා මාළිගය, ඇතුලු සුවිශේෂී රාජකීය ගොඩනැගිලි මෙන්ම ආගමික ගොඩනැගිලි දැක ගත හැකිය. අප අද සාකච්ඡාවට භාජනය කරනු ලබන අංශයට අදාල කෝණයෙන් මෙම ඇතුළු නගරයෙහි අදටත් ශේෂව ඇති උක්ත නටබුන් විමර්ශනාත්මකව අධ්‍යනය කිරීමේ දී පොළොන්නරුව ඇතුලු නගරය තුළ යොදාගත් ජල කළමනාකරණ උපක්‍රම මොනවට විද්‍යාමාන වෙයි. ඇතුලු නගර වාසීන්ගේ එදිනෙදා පරිභෝජනය සඳහා මෙන්ම නගර අලංකරණය සඳහා ද ජල සම්පත මනා උපයෝගීතාවයකින් යුක්තව යොදා ගැනීමට පැරැන්නන් තුළ තිබූ පුදුම සහගත ජල කළමනාකරණ තාක්ෂණ ඥානය අපට මෙසේ පැහැදිලි කරගත හැකිය.

විශේෂයෙන්ම පොළොන්නරුව ඇතුලු නගරය තුළ දැකගත හැකි සුවිශේෂී අංගයක් වන්නේ මහා පරාක්‍රමබාහු රජතුමාට අයත් මාලිගා සංකීර්ණයයි. මෙම නගර සීමාව තුළ දැකගත හැකි විශාලතම ගොඩනැගිල්ල වන්නේ ද මෙම රජ මාළිගාවයි. චූලවංසය මෙම ගොඩනැගිල්ල හඳුන්වනු ලබන්නේ වෛජයන්ති ප්‍රාසාදය ලෙසයි. මහාවංස කතුවරයා මෙම මාළිගාව පිළිබඳ විස්තර කරනුයේ මෙලෙසිනි.

'' රජතුමා වෛජයන්ත නම් වූ සත්මහල් මහා ප්‍රාසාදයක් කරවීය. එහි කාමර දහසකි. විසිතුරු කැටයමින් යුත් දහස් ගණන් කුලුණු වලින්ද මාලාකර්ම, ලතාකර්මයන් විසිතුරු වූ දොර ජනෙල් වලින් ද සියගණන් වූ කූටිගිර වලින් ද විසිතුරු වූ ප්‍රාසාදයෙහි ගබඩා වන විසිතුරු සයනයන් රන්මුවා, දළකඩමුවා ඇතිරියෙන් ශෝභාවන් විධ''

මෙලෙස මහාවංසයේ දැක්වෙන උසස් ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයෙහි ලක්ෂණ අදටත් මාලිගාවෙහි නටබුන් තුළ දැකගත හැකි අතර සුඛෝපභෝගී ජීවිතයකට අවශ්‍ය මූලික ලක්ෂණ සියල්ලම මෙහි තිබූ බවට මෙම නටබුන්ම සාක්ෂි දරයි. වංසකතාවෙහි දැක්වෙන මහල් සතෙන් තුනක නටබුන් අදටත් ශේෂව පවතී. විශේෂයෙන්ම අපට අද මාතෘකාවට භාජනය වූ ජල කළමනාකරණයෙහි ලක්ෂණ මෙම මාලිගා පරිශ්‍රය තුළින් දැකගත හැකිය. එනම් මාලිගාව තුළ සිදු වූ ජල පරිභෝජනයට අවශ්‍ය කරන ජලය මනා කළමනාකාරීත්වයකින් යුක්තව දියුණු තාක්ෂණ උපක්‍රම හරහා යොදාගෙන ඇති බවක් දැකගත හැකිය. විශේෂයෙන්ම මාලිගයට යාබද වැසිකිලි, ස්නානාගාර මෙන්ම නළ මඟින් සැපයූ ජලය යනාදී සියල්ලම තිබූ බවට සාධක මෙහි නටබුන් අතරම වෙයි. මෙහිදී මාලිගාව තුළට ජලය ලබා ගැනීම සඳහා වර්ධිත ජල කළමනාකරණ ක්‍රමයක් යොදාගෙන ඇති බවට සිතිය හැකි අතර මාලිගාව අවටින් දැකගත හැකි ළිං තුළින් ජලය ලබාගන්නට ඇතැයි සිතිය හැකිය. මෙහි දී එම ජලය නළ මාර්ගයෙන් හෝ සේවකයන් ලවා අද්දවන්නට ඇතැයි අනුමාන කල හැකි මුත් මෙහි දී නිශ්චිතවම මෙම ක්‍රමය යොදාගත්තා යැයි කීමට සාක්ෂි හමුවී නැත. නමුත් මෙහි දී අපට දෙවන අනුමානය යම්කිසි හෙයකින් බැහැර කළ හැක්කේ සමස්ත පොළොන්නරු නගරය තුළින් විශිෂ්ට ජල නළ පද්ධතියක සාධක හමුවන බැවින් එම තාක්ෂණයම මාලිගාව තුළට ජලය රැගෙන යාමට ද යොදාගත්තා යැයි වැඩි සම්භාවිතාවයකින් නිගමනය කල හැකි බැවිනි.

මෙම රජ මාලිගාවට නැගෙනහිර දෙසින් පරාක්‍රමබාහු රජුගේ සභා ශාලාව දැකගත හැකි වෙයි. මෙය රාජවෛශ්‍යභූජංග මණ්ඩපය ලෙස හඳුන්වයි. මෙම සභා ශාලාවට ද ජලය ගෙන

ආ නිශ්චිත ක්‍රමයක් හඳුනාගත නොහැකි නමුත් මැටි නළ මඟින් පරාක්‍රම සමුද්‍රයෙන් හෝ අවට ඇති පොකුණුවලින් ගෙන ආවා යැයි උපකල්පනය කල හැකිය. මෙහි දී විශේෂයෙන්ම රාජ සභා මණ්ඩප තුළට මෙන්ම ඒ තුළින් පිටතට ජලය රැගෙන යාමේ දී විශේෂිත ක්‍රම අනුගමනය කර ඇති බවත් දැකගත හැකිය. ඒ අනුව රාජ සභා මණ්ඩපයේ වැසිකිළි, මණ්පයට දකුණු පසින් ස්ථාපිත කර ඇති අතර මෙහි වැසිකිළි වලවල් දෙකක් ගොඩනැගිල්ලට නැගෙනහිර දෙසින් දැකගත හැකිය. මෙහි දී වැසිකිළි අපද්‍රව්‍ය ක්‍රමානුකූලව නළ මාර්ගයෙන් වැසිකිළි වළවල් වෙතට යාමට සලස්වා ඇති බවක් දැකගත හැකිය.

වෛජයන්ති ප්‍රාසාදයට බටහිරින් ද එකිනෙකට සමාන ලක්ෂණ දරණ තවත් මාලිගා දෙකක් දැකගත හැකිය. ඒවා නම් රජුගේ බිසෝවරුන් දෙදෙනා වන ලීලාවතී සහ පද්මාවතීයන්ගේ මාලිගාවන්ය. මෙම මාලිගාවන් තුළ ද ජල කළමනාකරණයේ සුවිශේෂී අංගයන් දැකගත හැකිය. එනම් මුලුතැන්ගෙයි වැඩි ජලය පිට කිරීමට යොදාගෙන ඇති තාක්ෂණය යි. මෙහි දී මුලුතැන්ගෙය තුළට ජලය පෙර පරිදිම ගෙන එන්නට ඇති අතර පිටකිරීමේ දී මුලුතැන්ගෙය පිටුපස ගඩොලින් තනා ඇති වළකට මුලුතැන්ගෙය හරහා ගල් නළ මාර්ග ඔස්සේ අපවිත්‍ර ජලය බැසයාමට සලස්වා ඇත.

මෙයින් අපට පැහැදිලි වන්නේ ඉතාමත් විශිෂ්ඨ තාක්ෂණයකින් ඇතුලු නගරයෙහි ගොඩනැගිලි තුලට ජලය ගෙන ඇති බවත් ඒවා තුලින් පිටතට අප ජලය පරිසරයෙහි අලංකරණයට, සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාවට කිසිඳු බාධාවක් නොවන අන්දමින් විදිමත්ව සහ ක්‍රමානුකූලව බැහැර කර ඇති බවත්ය. මීට අමතරව පොළොන්නරුව ඇතුලු නගරයේ ජල කළමනාකරණයෙහි විශිෂ්ඨත්වය විද්‍යාමාන කරන තවත් එක් සුවිශේෂී අංගයක් වන්නේ උද්‍යානයි. මහාවංසය මහා පරාක්‍රමබාහු රජු විසින් කරවූ උද්‍යාන විසිඅටක් පිළිබඳ සඳහන් කරයි. නන්දන, දීප, ලක්ෂ, මහාමේඝ, චිත්තලතා, මිස්සක ආදිය ඉන් කිහිපයකි. මේ උයන් බෝහෝ විට උද්භිත උද්‍යාන ගනයට වැටෙන අතර විසිතුරු ගස් කොළන් ,ඖෂධ ශාක මෙන්ම මනා ජල කළමනාකරණ තාක්ෂණයකින් යුක්ත ඉතා අලංකාර පොකුණුවලින් ද යුක්ත වෙයි. ඒ අනුව පොළොන්නරුව ඇතුළු නුවර ප්‍රදේශයෙන් අපට මේ උයන් අතරින් නන්දන උයන දැකගත හැකි වෙයි. නොයෙකුත් තුරුලතාගෙන් ද වතුර මල් සහිත පොකුණුවලින් ද උයන අලංකාර වු බව චූලවංසයේ සඳහන් කරයි. මෙම උයන හඳුන් ටැඹින් විසිතුරු විමනක් ද අටපට්ටම් මණ්ඩපයක් ද නන්ද්‍යාවර්තයක් බඳු මණ්ඩපයක් ද කරවන ලදි. මේ උයනයෙහි විසිතුරු ගල් පොකුණක් ද රජතුමාගේ සිත වෙසෙසින් සතුටු කරන මඟුල් පොකුණක් ද "පූර්ණා" නම් තවත් පොකුණක් හා "නින්දා" නම් පොකුණක් ද විය. " වසන්ත" නම් ලෙනක් ද විය.

ඉහත කී සැම අංගයක් ම වර්තමානයේ දැකගත නොහැකි වුවත් නන්දන උයන තුළ ඉතා ඉහළ ජල කළමණාකරනයක් තිබූ බව දැකගත හැකිය. ඒ පිළිබඳ පහත කරුණු සාක්ෂි දරණු ඇත. විශේෂයෙන් ම මෙහි දී නන්දන උයනයට ජලය රැගෙන ඒමේ තාක්ෂණය අද්විතිය ය. නන්දන උයනයට ජලය රැගෙන එනු ලබන්නේ භූගත මැටි නල මඟිනි. ඒ පරාක්‍රම සමුද්‍රයේ සිටයි. අතීතයේ පරාක්‍රම සමුද්‍රයේ ප්‍රධාන සොරොව් අටකින් ජලය පිට කල අතර ඇතුළු නුවරට ජලය ලබාගෙන ඇත්තේ මෙයින් සොරොව් දෙකකිනි. මෙහි දී මෙම උද්‍යානවලට ජලය ලබා ගැනීමේ දී බිසෝකොටුව උපකාරයෙන් මනා ලෙස ජලය කළමනාකරණය කර ඇත. මෙම ක්‍රමවේද ඉතා සුවිශේෂිය. එනම් ජලයේ වේගය කෙරෙහි අවධානයක් යොමුකර ඇත. එනම් ජලයේ වේගය පාලනය කිරීමට මුලිකවම බිසෝකොටුවෙන් සිදුරු තුනකින් ජලය පිටකර නැවත එම බිසෝ කොටුවේම අනෙක් සිදුරු දෙකකින් ජලය පිට කිරීමට සලස්වා ඇත. මෙම ක්‍රමවේදය ජලය සිසිල් කිරීමේ ක්‍රමයක් ද වෙයි. ඒ අතර මෙලෙස

පරාක්‍රම සමුද්‍රයෙන් ජලය භූගත මැටි නල මාර්ගයෙන් නැවත නන්දන උයන වෙත රැගෙන විත් ඇත.

ඒ අනුව මෙම ජල නල පද්ධතියෙන් නන්දන උයනෙහි පිහිටි කුමාර පොකුණ ජලයෙන් පෝෂණය විය. මෙම කුමාර පොකුණ අතීත ජල කළමනාකරණ ඥාණයේ අද්විතීය නිමැවුමක් ලෙස දැක්විය හැකිය. වේදිකා තට්ටු තුනක් සහිතව ඉදිකර ඇත. පොකුණේ ජලය පිරී ඇති විට එම බැමි මත සිට වුව ද ස්නානය කළ හැකිය. ඇතුළත කුඩාවන ලෙස පොකුණේ බැමි බැද ඇති නිසා එහි පතුල අඩි තිස් එකක්ද අගල් හයක් හා අඩි විසි හතයි අගල් තුනක් වේ. පොකුණෙහි ජලය ඇති මට්ටමේ සිට වුව ද ස්නානය කිරීමට එමඟින් හැකියාව ලැබී ඇත. ඒ අනුව මෙම පොකුණට ජලය සපයා ඇත්තේ උක්ත සඳහන් කළ පරිදි පරාක්‍රම සමුද්‍රයේ සිට ආ භූගත මැටි නල මාර්ගයෙනි. ජලය ගෙන එන ලද මෙම මාර්ග ගල් තහඩු හෝ ගඩොල් බැද හොඳින් බදාම යොදා තිබූ බව හෙලි වී ඇත. මැටි නල මගින් පැමිණි ජලය පොකුණට ගලා ගියේ මකර රූ කෙටු ගල් පීලී දෙකක් ඔස්සේ ය. මකරාගේ මුඛය තුළින් ජලය පොකුණ තුළට වැටෙන අන්දමට මෙය නිර්මාණය කර ඇත.

මෙලෙස පොකුණ තුළට ජලය ගෙන ඒම පමණක් ම නොව පොකුණෙහි ජලය බැහැර කිරීම ද විධිමත් ක්‍රමයක් යොදා ගෙන ඇත. එනම් පොකුණේ ජලය බැහැර කිරීමට පොකුණේ තැනින් තැන කවුළු තනා තිබේ. පොකුණේ ජලය පමණක් නොව නන්දන උයනෙහි අතිරික්ත ජලය පිටකිරීමට ද විශේෂිත උපක්‍රමයක් යොදා ගෙන ඇත. එනම් උයන තුළ ඇති අතිරික්ත ජලය මැටි නළ මාර්ග තුළින් රැගෙන විත් එම ජලය සුදුසු ස්ථානවල ඇති ජල ටැංකි හරහා පිට කරයි. ඒවා ඇතුලු නගරය වටා ඇති ජල දිය අගලට යෑමට සලස්වා ඇත. එසේම පොළොන්නරුව ඇතුලු නගරයෙහි ජල කළමනාකරණ තාක්ෂණයෙහි පුදුම සහගත නිර්මාණ ලක්ෂණයක් වන්නේ අවශ්‍ය වූ විට (හදිසි අවස්ථාවකදී) මෙම පොකුණුවල ජලය සපයන දිය දොර (සොරොව්ව) යොදන නගර ප්‍රාකාරය වටා ආරක්ෂිත දිය අගලක් ඇතිවන ආකාරයට අවට ප්‍රදේශයේ ජල ගැලීමක් ඇති කිරීමට අවශ්‍ය විධි විධාන සලසා තිබීමයි. ඒ අනුව පොළොන්නරුව නිර්මාණ ශිල්පියා විවිධ අවශ්‍යතාවන්ට ගැලපෙන අයුරින් ඉතා සුක්ෂම ලෙස ජලය කළමනාකරණය කර ඇති බවට මෙය කදිම නිදසුනකි. දීප උයනද මෙවැනි සුවිශේෂි ජල කළමනාකරණයකින් හෙබි ස්ථානයකි. පොළොන්නරුව ඇතුලු නගරයත් පරාක්‍රම සමුද්‍රයත් අතර ඇති උස් වූ භූමි භාගය දීප උයන වන අතර මෙය පළමුවෙන් ම ඉදිකරනු ලැබුවේ පරාක්‍රමබාහු රජතුමා විසිනි. එතුමා එය සිය රාජකීය උද්‍යානය ලෙස භාවිතා කලහ. පසුකාලීනව නිශ්ශංකමල්ල රජතුමා මෙම උද්‍යානය තම පරිහරණයට ගත් අතර එයට නව අංග ද එකතු කරනු ලැබීය. කෙසේ වෙතත් මෙම දීප උයන ද ඉතා විශිෂ්ඨ ජල කළමනාකරණ තාක්ෂණයකින් අනූනය. විශේෂයෙන්ම දීප උයනට ද ජලය ලබා ගත් ප්‍රධාන මුලාශ්‍රය වුයේ පරාක්‍රම සමුද්‍රයයි. සොරොව් දෙකකින් පිට කළ ජලය නන්දන උයනට ජලය ලබාගත්තා යැයි සඳහන් කළ තාක්ෂණයෙන් ම දීප උයනට ද ලබා ගැනිනි.

මෙලෙස පරාක්‍රම සමුද්‍රයෙන් ලබාගත් ජලය දීප උයනට ඉහළින් ඇති ජල ටැංකියකට පුරවා ඇත. ඉන්පසු මෙම ජල ටැංකියේ සිට ටෙරාකොටා නළ මාර්ගයකින් පොකුණට ජලය රැගෙනවිත් ඇත. මෙලෙස ටැංකියක් මාර්ගයෙන් පොකුණට ජලය සැපයීමට හේතුව විය හැක්කේ දිවා කාලයේ දී වැවේ ජලය අධික ලෙස රත් වීම හේතුවෙන් සිදුවන අපහසුතාවය මගහරවා ගැනීම ය. මෙහි දී මෙම ටැංකියෙන් ටෙරාකොටා ජල මාර්ග ඔස්සේ ජලය කුඩා තටාකයකට ලබා දී ඉන් පසුව තවත් සිදුරකින් ජලය පෙරා පිහිල්ලක් ආධාරයෙන් පොකුණට ජලය ලැබෙන්නට සලස්වා ඇත. මෙවැනි ක්‍රම තවත් උපයෝගී කර ගෙන ඇත්තේ ජලය

උපරිම ලෙස සිසිල් කර ගැනීම සඳහාය. ඒ අනුව අතීත ලාංකිකයන්ගේ ජල කළමනාකරණ අද්විතීය ඥාණය මේ හරහා අපට තහවුරු කරගත හැකිය.

නිගමනය

ඒ අනුව මේ සෑම දෙයකින්ම පොළොන්නරුව ඇතුළු නගරය මනා ලෙස ජලය කළමනාකරණය කර ඇති බව පෙනී යයි. විශේෂයෙන්ම වියළි කාලගුණයක් ඇති පොළොන්නරුව ප්‍රදේශයට ඇති සීමිත ජල සම්පත මනා ලෙස කළමනාකරණය කර ගැනීම අතිශයින්ම වැදගත් අවශ්‍යතාවයකි. පොළොන්නරුව රාජධානියෙහි විසුවන් ඒ කාර්යය මනා ලෙස සිදු කර ඇත. මෙහි දී අප අවධානය යොමු කළ පොළොන්නරුව ඇතුළු නගරය තුළ වැඩියෙන්ම දැකගත හැකිවන්නේ උද්‍යාන අලංකරණයට සහ ගොඩනැගිලි තුළට ජලය ලබාගැනීම උදෙසා ජලය මනා ලෙස කළමනාකරණය කරගත් අවස්ථාවන් ය. ඒ අනුව අප මෙතෙක් පැහැදිලි කරගත් කරුණු සාරාංශකොට ගතහොත් විශේෂයෙන්ම මෙම පොළොන්නරුව ඇතුළු නගරයට ජලය රැගෙන ඒමට සේම නගරයෙන් පිටතට ජලය රැගෙන යාමේ දී ද විධිමත් තාක්ෂණික ක්‍රමෝපායන් භාවිත කර බව ඇති නටඹුන් අධ්‍යනය කිරීමේ දී පැහැදිලි වෙයි. මෙහි දී ඇතුලු නුවර නගරයට ජලය ලබා ගත් ප්‍රධාන ජල මූලාශ්‍රය වූයේ පරාක්‍රම සමුද්‍රයයි. එහි දී මුළු නගරය පුරාවට විධිමත් භූගත ජල නල පද්ධතියක් තිබී ඇති අතර මේ හරහා උද්‍යානවලට සහ මාළිගා තුළට ජලය ලබා ගෙන ඇත. එසේම ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ අද්විතිය ජල කළමනාකරණ ඥාණය ලෝකයට හෙළදරව් කරමින් පරාක්‍රම සමුද්‍රයෙහි සොරොව් සහ බිසෝකොටු මාර්ගයෙන් ඉතාමත් විශිෂ්ඨ තාක්ෂණයකින් මෙම ජලය ඇතුළු නගරයට ලබා ගෙන ඇත. එසේම මොවුන් සෑම අංශයක් කෙරෙහිම සිය අවධානය යොමු කර ඇත්තේ කෙසේද යත් ජලය සිසිල් කරගැනීමට පවා තාක්ෂණික උපක්‍රම යොදා ඇති බව තහවුරු විය.

ඒසේම ජල ටැංකි තුළ ජලය ගබඩා කරගෙන ඇති සේම ස්නානයට සහ අලංකරණය සඳහා ඉදිකර ඇති පොකුණු පද්ධතිය ද සුවිශේෂී ජල කළමනාකරණ තාක්ෂණයකින් හෙබි නිර්මාණයන්ය. එමෙන්ම අවට පරිසරයට කිසිදු පාරිසරික හෝ සෞඛ්‍යමය වශයෙන් හානියක් නොවන පරිදි භූගත නළ මඟින්ම ඇතුළු නගරයේ අප ජලය ද ඉවත් කර ඇත. මෙවැනි වූ ඉතා සුවිශේෂී ජල කළමනාකරණ පද්ධතියක් අපට පොළොන්නරුව ඇතුළු නගරය තුළ හඳුනා ගත හැකිය. ඒ අනුව පොළොන්නරුව ඇතුළු නගරයේ ජල කළමනාකරණය පිළිබඳ සුවිශේෂී අධ්‍යයනයක් අපට මෙසේ සිදු කළ හැකි අතර මේ සෑම කරුණක් දෙසම විමර්ෂණාත්මකව බැලීමේදී ශ්‍රී ලාංකීය ජල කළමනාකරණ ඥාණයෙහි අග්‍ර ඵලයක් ලෙස පොළොන්නරුව ඇතුළු නගරයෙහි ජල කළමනාකරණය නිගමනය කළ හැකිය.

පරිශීලන.

ගමගේ ගුණසේන, (2005), ***පැරණි ලක්දිව තාක්ෂණවේදය හා ශිල්පඥාණය,*** නුගේගොඩ, සරසවි ප්‍රකාශන,

පරණවිතාන, සෙනරත් (1972), ***පුරාවිද්‍ය පරියේසණ,*** බොරලැස්ගමුව, විසිදුනු ප්‍රකාශන,

ලගමුව, ඒ, (1999), ***මධ්‍යකාලීන රාජධානී පොළොන්නරුව,*** නුගේගොඩ, සරසවි ප්‍රකාශණ,

සිරවීර, ඉන්ද්‍රකීර්ති (2004), ***ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසය තරංග,*** වරකාපොල, ආරිය ප්‍රකාශකයෝ,